

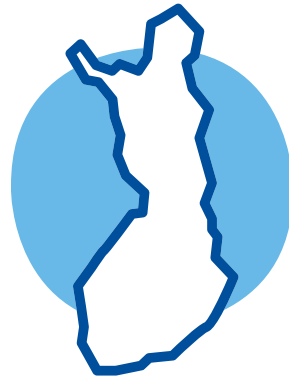

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Finlandiya Toplumu Kursu

Finlandiya toplumu

Finlandiya, yeryüzünün Kuzey Yarımküresi'nde, Avrupa'da yer almaktadır. Finlandiya, İsveç, Norveç, Danimarka ve İzlanda gibi bir Kuzey ülkesidir. Finlandiya'nın üç komşusu bulunmaktadır: batıda İsveç, kuzeyde Norveç ve doğuda Rusya.

Finlandiya'nın nüfusu 5,5 milyondur ve yüzölçümü yaklaşık 338 500 kilometrekaredir. Finlandiya, Avrupa'da nüfusun seyrek olarak yaşadığı ülkelerden biridir. Finlandiya'da birçok orman ve göl bulunmaktadır; hatta yüzölçümünün % 75'i ormanla ve % 10'u suyla kaplıdır.

Finlandiya'nın resmi dilleri Fince, İsveççe ve Laponcadır (Sámi dili). Finceyi anadili olarak 4,8 milyon Fin, İsveççeyi anadili olarak 280 000 Fin ve Laponca'yı anadili olarak 1900 Fin konuşmaktadır. Diğer büyük dil gruplarını Rusça konuşanlar (79 000) ve Estonya dili konuşanlar (49 000) oluşturmaktadır. Finlandiya'da herkesin kendi dilini ve kültürünü ayakta tutma ve uygulama hakkı bulunmaktadır.

Finlerin yaklaşık % 69'u Evangelist-Lüteryen Kilisesi'ne, % 1,1'i Ortodoks Kilisesi'ne ve % 1,7'si diğer dini cemaatlere bağlıdır. Herhangi bir dini cemaate bağlı olmayanlar nüfusun % 29'unu oluşturur.

Finlandiya'da din özgürlüğü vardır ve herkes istediği dinin üyesi olabilmektedir ya da kişinin herhangi bir dinin üyesi olmama özgürlüğü bulunmaktadır. Bir dinin üyesi olma hakkı Anayasa tarafından güvence altına alınmıştır.

Tarih

Finlandiya'da 9000 yıldan fazla bir süredir yerleşim etkinliği olmuştur. Finlandiya tarih boyunca İsveç'in (-1809) ve Rusya'nın (1809-1917) bir parçası olmuştur. Finlandiya 1917 yılında bağımsızlığa kavuşmuştur. Finlandiya'da 1918 yılında bir iç savaş meydana gelmiştir. Savaştan sonra Finlandiya'da bağımsız bir devletin inşa edilmesi dönemi başlamıştır. Finlandiya ekonomisi 1920'li ve 1930'lu yıllarda memnuniyet verici bir hızla gelişmiştir.

Finlandiya 1939-1945 yılları arasında birden çok savaşta savaş vermiştir. Kıs Savaşı'nda (1939-1940), Devam Savaşı'nda (1941-1944) ve Laponya Savaşı'nda (1944-1945). Finlandiya bütün savaşlarda bağımsızlığını korumuştur.

Finlandiya 1960'lı ve 1970'li yıllarda güçlü bir toplumsal yapı değişimine uğramıştır. İnsanlar tarım işlerini bırakarak taşradan şehirlere fabrika işlerinde ve hizmet alanlarında çalışmak üzere göçmüşler ve kadınlar evin dışında ücretli bir işte çalışmaya geçmişlerdir. Aynı zamanda yaşam düzeyi ve tüketim baş döndürücü bir hızla artmıştır.

Finlandiya 1995 yılında Avrupa Birliği'nin üyesi olmuş ve 2002 yılında para birimi olarak euroyu kullanıma sokmuştur. Euro hâlâ kullanımdadır.

Devlet

Finlandiya, başında bir cumhurbaşkanı bulunan bir cumhuriyettir. Cumhurbaşkanı her 6 yılda bir halkoyuyla seçilir.

Finlandiya Parlamentosu'nun adı, 'temsilci birliği' anlamına gelen 'eduskunta'dır. Finlandiya Parlamentosu (eduskunta) 200 milletvekili (halk temsilcisinden) oluşmaktadır. Milletvekilleri ulusal seçimlerle her 4 yılda bir seçilir. Finlandiya Parlamentosu Finlandiya'nın bütün yasalarını düzenler ve devletin bütçesini onaylar.

Seçimlerde 18 yaşındaki bütün Finlandiya vatandaşları oy kullanabilir ve oy kullanma hakkına sahip kim olursa seçimlerde adaylığını koyabilir. Seçimlerde oy kullanma hakkı vardır, ancak, bu bir yükümlülük değildir.

Yerel yönetimler (belediyeler)

Finlandiya'da şu anda 300'ün biraz üzerinde yerel yönetim bulunmaktadır. Yerel yönetimler nüfus açısından oldukça küçüktür. Ortalama nüfus yaklaşık 6000 kişidir. Yerel yönetimler sakinleri için, büyük çoğunluğu yasalarda yerel yönetimlerin görevleri olarak tanımlanmış hizmetler sunarlar. Yasalar tarafından belirlenmiş görevler, örneğin, şu hizmetlerle ilgilidir:

- eğitim ve gündüz bakımevi (yuva)
- kültür, gençlik ve kütüphane etkinliği
- şehir plânlaması
- toprak kullanımı
- su ve enerji üretimi
- atık yönetimi
- çevre hizmetleri
- sosyal
- yangın ve kurtarma operasyonları.

Şehirler

Finlandiya'da yaşayanların % 70'i şehirlerde yaşamaktadır. Başkent, yaklaşık 650 000 kişinin yaşadığı Helsinki'dir. Diğer büyük şehirler şunlardır: Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu ve Turku.

Yasa ve yetkililer

Finlandiya'da yasalar, insanların haklarını ve yükümlülüklerini düzenlemektedir. Yetkililerin rolü, yasaları ve kararlameleri yürürlüğe sokmak, bunlara uyulup uyulmadığını denetlemek ve tâlimat vermektir.

Devlet memurları, işini devletle, yerel yönetimle ya da başka herhangi bir kamusal yetki kullanan işverenle resmi bir ilişki bağlamında yapmakta olan herkes devlet memurudur. Devletin memurları bakanlıklarda ve devlete ait dairelerde çalışırlar ve bunlar, örneğin, polisler, sınır koruma muhafızları ve gümrük görevlileridir. Yerel yönetimlerin resmi görevlileri olarak, örneğin, öğretmenler ve de yerel yönetime bağlı sosyal ve sağlık hizmetlerindeki resmi görevlerde çalışan hekimler, hemşireler ve yakın hizmet çalışanları etkinlik göstermektedir.

Bir vatandaşın kendisiyle ilgili olarak yetkililer tarafından verilmiş kararlar karşısında yakınma ve, örneğin, devlet memurlarının yanlış bulunduğu etkinliği hakkında şikâyetinde bulunma hakkı vardır.

Sosyal güvenlik ve vergilendirme

Finlandiya geniş çaplı bir sosyal refah toplumu olup, ülkede vergilendirmeye finanse edilen bir sosyal güvenlik sistemi bulunmaktadır. Herkes gelirlerinden ve yaptığı alışverişler-

den vergi öder ve toplumun hizmet sisteminin işlerliğini kendi payına düşecek biçimde finanse eder ve kendisi de yaptığı katılımın karşılığını alır. Bütün vatandaşların, örneğin, hesaplı bir biçimde hekime görünme ve ücretsiz temel eğitim alma, emeklilik ve başlıca çocuğun evde bakımı için destek ve çocuk parası olan üzere farklı aile yardımlarından yararlanma olanağı vardır.

Okul sistemi

Finlandiya'da okula, çocuk yedi yaşını doldurduğu yıl başlanır. Bundan önce bir yıllık ön eğitim vardır. Sürekli olarak Finlandiya'da yaşayan her çocuk zorunlu eğitim kapsamındadır. Temel eğitim tamamlandığında (1.-9. sınıflar) ya da zorunlu eğitimin başlamasının üzerinden 10 yıl geçtikten sonra zorunlu eğitim sona erer.

Sığınma başvurusunda bulunmuş çocuğun öğrenim görme hakkı varken, eğitim zorunluluğu yoktur. Öğrenim öğrenciler için ücretsizdir ve okulda herkese ücretsiz öğün sunulmaktadır.

Uygulamada neredeyse bütün gençler temel eğitimin ardından ya lisede, ya da meslek okulunda öğrenimlerini sürdürürler.

Konuşma özgürlüğü ve katılımıda bulunma

Finlandiya'da hiç kimse bir başkasının kendi görüşünü açıklamasını ya da yaymasını yasaklayamaz ya da sınırlandıramaz. Yine de, konuşma özgürlüğü beraberinde büyük bir sorumluluğu getirir. Kimse şunları yapamaz:

- bir başkasının kişisel özellikleri hakkında kırıncı bir biçimde konuşmak başka bir insan grubuna karşı şiddet uygulanmasını kışkırtmak
- ırkçı etkinliğin haklı çıkartılması amacıyla konuşma özgürlüğünü kullanmak.

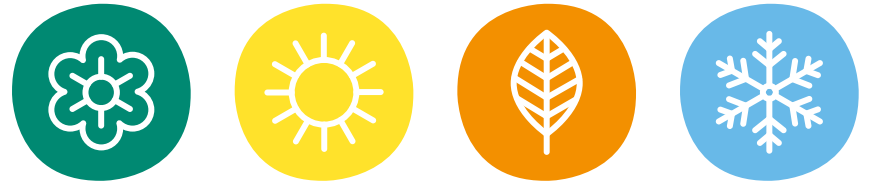
Finlandiya'da toplumsal meselelerde etkili olmak birçok şekilde olanaklıdır. Vatandaşların oy kullanma ve seçimlerde aday olma hakları vardır. Finlandiya'da herkes gösteri düzenleyebilir ya da gösterilere katılabilir. Ayrıca, Finlandiya'da etkinliklerine katılımıda bulunabilecek birçok örgüt ve mesleki dernek vardır.

İklim ve mevsimler

Finlandiya'da birbirinden ayrı dört mevsim egemendir.

- Kışın hava soğuktur ve birçok yer karlıdır.
- İlkbaharda kar erimeye başlar, sıcaklık dereceleri artar ve doğa uyanır.
- Yazın hava aydınlık ve sıcaktır, ancak, bol miktarda hava durumu değişiklikleri meydana gelebilir.
- Sonbaharda gündüzler kısalmaya başlar ve kararır, hava soğur ve doğa gelmekte olan kışa hazırlanmaya başlar.

Finlandiya uzun bir ülke olup, bunun, örneğin, hava sıcaklıkları üzerinde etkisi bulunmaktadır. Kuzey Finlandiya'da hâlâ kar yerdeyken, Güney Finlandiya'da Nisan-Mayıs aylarında bile hava sıcak olabilir ve bahar gelebilir. Güneyde bütün bir yılın ortalama sıcaklığı +7'yken, bu Kuzeyde + 1'dir.

Finlandiya'daki bayramlar (kutlama günleri)

Finlandiya'da, örneğin, okulların ve birçok işyerinin kapalı olduğu birçok ulusal bayram vardır. Marketlerin çalışma saatleri de farklılık gösterebilir. En önemli kutlama günleri şunlardır:

- Yılbaşı (1.1.)
- Paskalya (ilkbaharda)
- 1 Mayıs (1.5.)
- Yaz Gündönümü Bayramı (juhannus) (Haziran ayının sonu)
- Bağımsızlık Günü (6.12.) ve
- Noel (24.-26.12).

Finlere özgü yaşam tarzları

Finler çoğunlukla sessiz ve vakur/çekingen insanlar olarak kabul edilirler. Yeni kuşaklar Finler hakkındaki bu geleneksel imajı yıkmaktadır. Dürüstlük ve bir işi tam zamanında yapma konusundaki dakiklik, Fin erdemleri olarak kabul edilir. Bir işi tam zamanında yapma konusundaki dakik olmanın erdemi, bir randevuya istisnasız tam zamanında varılması gereken bütün yasal randevularda iyi bir şekilde göze çarpmaktadır.

Toplum ve yaşam birden çok özgürlüğe dayanmaktadır ve insanlar kendi yaşamlarını ve yaşamlarının gidiş yolunu bağımsızca plânlayabilmekte ve karar alabilmektedirler.

Finlandiya'da, örneğin, geniş çaplı bir konuşma ve inanç özgürlüğü, giyinme ve eşini bağımsızca seçme özgürlüğü egemendir.

Finlandiya toplumu bireye dayalıdır. Bir insana, yalnızca bir ailenin üyesi olarak değil, bir birey olarak davranılır. Yine de, aile insanlar için çoğu zaman önemlidir. Aileler çeşitlidir; yalnızca iki ebeveynin ve çocukların yer aldıkları türden aileler yoktur. Çocuklara değer verilmektedir ve çocuklar birçok haklara sahiptir. Çocuklara fiziksel olarak disiplin uygulanması yasa tarafından yasaklanmıştır.

Sauna, Finlerin en çok sevdikleri mekânlardan biri olup, sauna mevsime bakılmaksızın bol bol kullanılır. Sauna, Finler için bir rahatlama biçimidir.

Doğa da Finler için önemlidir ve birçok kişi doğanın ulusal kimliğimizin bir parçası olduğunu kabul etmektedir. Doğanın insanın refahını ve sağlığını arttırdığına inanılmaktadır. Doğa da hareket edilir ve sakinleşilir. Finlandiya'da 'herkesin hakkı' olarak tanımlanan bazı haklar söz konusudur. Bu, Finlandiya'da ikamet eden herkesin, bölgenin mülkiyetine kimin sahip olduğuna bakılmaksızın herkesin doğayı kullanabileceği (örneğin doğa alanını kullanabileceği, yemiş toplayabileceği) anlamına gelmektedir. Yine de, 'herkesin hakkını' kullanarak zarar ya da rahatsızlığa neden olunmasına izin verilmez.

Ek materyal

Öğretim videosu “Refahı İnşa Ederken: Finlandiya'nın ve Virtanenler'in Yüzyılı”, 1900'lerin başından günümüze değin Finlandiya'nın tarihini ve Finlandiya toplumunun gelişimini anlatmaktadır.

Videoda konuya hayâli Virtanen soyunun evreleri yoluyla yaklaşılmaktadır. Video, sadeştirilmiş Fince olarak ve başka yedi dilde gerçekleştirilmiş olup, bu diller şunlardır: Arapça, İngilizce, Farsça, Kürtçe (Sorani), Somali dili, Tay dili ve Rusça.

<http://suomenvuosisata.fi/suomi.html>

Kotona Suomessa – Projesi, Finlandiya toplumunu anlatan videolar hazırlamıştır.

Konular şunlardır:

- Vergilendirme ve bir refah toplumunun işleyiş ilkeleri
 - Demokrasi ve toplumsal açıdan etkili olma
 - Ortalama bir Fin nasıldır?

Videolara Youtube üzerinden erişebilirsiniz:

<https://www.youtube.com/c/KotonaSuomessa/playlists>

Videolar, şu dillerde izlenmek üzere hazır bulunmaktadır: Fince, İsveççe, İngilizce, Arapça, Darice, Kurmançça, Somali dili, Sorani, Tay dili, Çince, Fransızca, Estonya dili, Tigrinya dili ve Rusça.

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service